

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci obžalovaného **O. M. a spol., pre trestný čin skrátenia dane formou spolupáchateľstva** podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 5. júna 2009 v Bratislave sťažnosť obžalovaných Ing. P. K., G. B. a Ing. L. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 16. apríla 2009, sp. zn. 1T 31/01 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 **sa** sťažnosti obžalovaných Ing. P. K., G. B. a Ing. L. K. **zamietajú.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre vedie trestné konanie proti obžalovaným Ing. P. K., G. B. a Ing. L. K. pre spolupáchateľstvo trestného činu skrátenia dane podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

Na hlavnom pojednávaní konanom 16. apríla 2009 obhajca obžalovaného Ing. P. K. - JUDr. J. S., potom čo sa oboznámil s uznesením Krajského súdu v Nitre o zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania jeho a obhajcov JUDr. P. K. a JUDr. J. D. uviedol, že vzhľadom na zamietnutie návrhov na doplnenie dokazovania a z celkového postupu konajúceho súdu vo vzťahu k obžalovaným a obhajobe vzniesol námietku zaujatosti voči senátu Krajského súdu v Nitre, pretože konajúci súd podľa jeho názoru znemožnil obhajobe a obžalovaným obhajovať ich práva a znemožnil im právo na spravodlivý súdny proces v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a Listinou ľudských práv. K tomuto záveru dospela obhajoba aj na základe spôsobu a vedenia pojednávania na hlavnom pojednávaní konanom 16. apríla 2009. K tejto námietke sa pripojil JUDr. P. K. a JUDr. J. D. – obhajcovia obžalovaných G. B. a Ing. L. K..

Krajský súd v Nitre napadnutým uznesením podľa § 30 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku zákona č. 141/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006 rozhodol, že predseda senátu JUDr. Stanislav Libant a sudcovia JUDr. Ľubica Medvecká a JUDr. Štefan Hrvola, nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1T 31/01.

Proti tomuto uzneseniu podali sťažnosť všetci traja obžalovaní. Obžalovaný Ing. P. K. sťažnosť aj odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. J. S.. V sťažnosti uviedol, že krajský súd odmietol jeho návrhy na doplnenie dokazovania prednesené jeho obhajcom, ku ktorému sa správal nepriateľsky a snažil sa ho ponižovať. Predložené odborné vyjadrenia neboli prečítané, ako sa uvádzalo v zápisnici z hlavného pojednávania, ale boli len prosto odovzdané účastníkom, ktorí nemali čas, rovnako ako súd a prokurátor, sa s nimi oboznámiť. Týmto postupom súd znemožnil stranám právo na spravodlivý súdny proces a obžalovaným možnosť preukázať svoju nevinu.

Napriek vznesenej námietke zaujatosti, o ktorej senát krajského súdu rozhodol tak, že nevyhlásil namietaných sudcov Krajského súdu v Nitre z prerokúvania trestnej veci vedenej na tom istom súde pod sp. zn. 1T 31/01, sa tento senát dopustil podľa obhajcu JUDr. J. S. ďalšieho pochybenia, keď po podaní sťažnosti proti uzneseniu o nevyhlásení sudcov, súd vyhlásil dokazovanie za skončené a následne predseda senátu vyzval obhajcov na prednesenie záverečných rečí.

Ďalej obhajca v sťažnosti uviedol, že krajský súd o podanej obžalobe konal dlho, 6 (šesť) rokov a nesprávne odsúdil obžalovaných.

Takýto postup podľa obhajcu JUDr. J. S. vzbudzuje dôvodné pochybnosti o profesionalite, ale aj nezaujatosti súdu. Z celkového postupu súdu a správania sa predsedu senátu, ktorý viedol pojednávanie, vznikla dôvodná pochybnosť o nezaujatosti konajúceho senátu v predmetnej veci, a preto bol presvedčený o tom, že konajúci senát by mal byť z konania a rozhodovania v predmetnej veci vylúčený. V opačnom prípade by bolo ohrozené právo na spravodlivý súdny proces a došlo by k ohrozeniu práv obžalovaných garantované Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe podaných sťažností postupom podľa

§ 147 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým môže sťažovateľ podať sťažnosť a konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu.

Preskúmaním nezistil pochybenie, ktoré by malo viesť k vylúčeniu sudcu alebo sudcov z prerokúvania predmetnej trestnej veci.

Podľa § 30 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prísediaci, vyšší súdny úradník, probačný a mediačný úradník, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Uplatnenie inštitútu vylúčenia niektorého orgánu činného v trestnom konaní podľa § 30 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia pomeru, vzbudzujúceho pochybnosť o nezaujatosti úradnej osoby pre jej pomer k veci, k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich zástupcom, splnomocnencom a obhajcom, preukázaná.

Rozdielnosť právnych názorov orgánov činných v trestnom konaní a súdu na jednej strane a účastníkov konania, ich právnych zástupcov a splnomocnencov na strane druhej na prejednávanú trestnú vec, pokiaľ ide o všetky otázky, ktoré sa majú v trestnom konaní vyriešiť, nemôže byť v zásade bez ďalšieho podkladom pre výrok o zaujatosti konkrétneho sudcu alebo sudcov, či už pre jeho pomer k veci alebo k osobám účastným na trestnom konaní, ktorých sa priamo týka úkon trestného konania.

Pokiaľ Krajský súd v Nitre, resp. sudca tohto súdu ako súd prvého stupňa a po ňom ani Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o sťažnosti nezistili existenciu konkrétnych osobných vzťahov – pomerov jednotlivých sudcov senátu konajúceho v predmetnej veci, či už k nej samej napríklad tým, že by niektorý zo sudcov bol trestnou vecou dotknutý, že by vystupoval a viedol pojednávanie s osobnou zaujatosťou svedčiacou o narušení jeho spôsobilosti, viesť konanie objektívne a nestranne, nemožno rozhodnúť o vylúčení konkrétneho sudcu alebo sudcov. Iný právny názor, postup v pojednávaní, či dokonca nevyhovenie konkrétnej požiadavke, ktorej môže byť následne vyhovené v konaní o opravnom prostriedku, či dokonca v inom konaní, nemôže bez zistenia pomeru sudcu

k veci, alebo k osobe viesť k záveru o jeho zaujatosti.

Podľa konštantnej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle ustanovenia § 30 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania na skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Táto môže napr. spočívať v tom, že orgán trestného konania alebo jeho príbuzný, rodinný príslušník, osoba mu blízka a pod. boli činom poškodení, prípadne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie a pod. Na pomer k veci však nemožno usudzovať výhradne zo spôsobu, akým na to povolaný orgán činný v trestnom konaní hodnotil vykonané dôkazy, ani vyslovenie právneho názoru pri meritórnom posudzovaní veci, či pri posudzovaní konkrétnych skutočností, o ktoré sa opiera výrok o vzatí do väzby, ponechaní obvinených vo väzbe alebo o predĺžení lehoty trvania väzby.

Procesné pochybenie alebo pochybenia (rovnako hmotnoprávne), ktoré zjavne nie sú spôsobené napríklad už uvedeným vzťahom k osobám alebo prejednávanej veci, možno napraviť celým systémom opravných prostriedkov.

So zreteľom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval tvrdenia, uvedené v námietke zaujatosti obhajcu JUDr. J. S. za opodstatnené a spôsobilé na vyvodenie záveru o zaujatosti sudcov senátu 1T Krajského súdu v Nitre. Jeho tvrdenia o postupe senátu Krajského súdu v Nitre jednak nemajú oporu v zápisnici z hlavného pojednávania, jednak z takého konania nevyplýva vzťah k prerokúvanej trestnej veci alebo k osobám, ktorých sa dotýka úkon trestného konania. Vylúčením sudcov z prerokúvania konkrétnej trestnej veci nemožno riešiť drobné nezhody, ku ktorým môže dôjsť a bežne dochádza pri vedení pojednávania. Ak sa však obhajca konaním sudcov cítil dotknutý, mali by sa riešiť inými právnymi postupmi (napr. sťažnosť na správanie sa sudcu).

Preskúmaním veci neboli zistené ani žiadne iné zákonom predpokladané dôvody pre vylúčenie sudcov senátu 1T Krajského súdu v Nitre z vykonávania procesných úkonov v predmetnej trestnej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil ani dôvody pre vylúčenie sudcov Krajského súdu v Nitre rozhodujúcich v prerokúvanej trestnej veci podľa § 30 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého sudca alebo prísediaci je ďalej vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,

ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, vyšetrovateľ, policajný orgán, spoločenský zástupca, obhajca alebo splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného.

Podľa § 30 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem toho vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý sa zúčastnil rozhodovania na súde nižšieho stupňa a naopak. Z rozhodovania o sťažnosti pre porušenie zákona je vylúčený sudca, ktorý sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie, urobil, alebo dal k nemu súhlas alebo pokyn.

Ani niektorú z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil.

Na záver je nevyhnutné podotknúť, že v konaní o námietke zaujatosti nemožno preskúmavať trestnú vec v jej merite a nahrádzať tak odvolacie konanie, ktoré sa v danej veci pravdepodobne ešte len uskutoční. Ak však došlo k postupu, ktorý bol v rozpore s ustanovením § 30 ods. 4 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, odvolací súd sa bude v rámci rozhodovania o opravnom prostriedku touto otázkou zaoberať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a sťažnosti obžalovaných Ing. P. K., G. B. a Ing. L. K. ako nedôvodné zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 5. júna 2009

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová